

PAU MUNTANYA CANTÓ (1775-1801):
Sant Benet de Núrsia i santa Escolàstica.

1795-1798.

Oli sobre tela.

51,5 x 64 cm.

Museu d'Art de Girona. Núm. reg. MDG 475. Fons Bisbat de Girona. Col·lecció de Mn. Pere Valls

Pau Muntanya Cantó va ser un pintor que es va formar a l'Escola Gratuïta de Disseny i Arts Nobles (EGDAN) de Barcelona, on el seu pare, Pere Pau, Muntanya va ser professor. Va perfeccionar la seva formació acadèmica amb una beca a la Real Academia de Bellas Artes de San Fernando (RABASF). A Madrid hi va fer una estada de cinc anys i hi va acabar guanyant la segona medalla de la primera classe de pintura l'any 1796. Poc abans de tornar a Barcelona, després de la conclusió de la beca, va sol·licitar a la RABASF el títol 'd'acadèmic supernumerari, distinció que li va ser concedida el 3 de novembre de 1799. El gener de l'any 1800 va ser nomenat tinent director sense sou a l'EGDAN de Barcelona a l'espera d'una vacant. El 21 d'octubre de 1801 va morir a Olot, ciutat on s'havia traslladat per motius de salut, i quedava així estroncada una prometedora carrera a l'edat de 26 anys. Tenim poques obres seves conservades a causa de la seva curta vida, i moltes s'han perdut, perquè la majoria eren còpies o estudis formatius. No es té constància que rebés cap encàrrec com a professional. Veient la qualitat de les obres, podem intuir que hauria estat molt bon pintor, si la mort no l'hagués sorprès tan jove.

Era fill de Pere Pau Muntanya, professor de l'EGDAN de Barcelona, i la seva dona Antònia Cantó¹. Va néixer a Barcelona l'any 1775. Hem de dir que va seguir les petjades del seu pare quan va decidir entrar a formar-se com a pintor acadèmic a l'EGDAN. Es té constància que des dels onze anys ja era alumne de l'escola, on va rebre diversos premis a les diferents classes. A la secció de figures d'estampa va aconseguir el tercer premi l'any 1786 i consecutivament el segon i primer en els següents concursos. A les classes de model de guix va rebre el tercer premi l'últim trimestre de 1787; el segon, el segon trimestre de 1788; i el primer, el tercer trimestre del mateix any. El 9 de novembre del mateix any va aconseguir la gratificació anual a la classe de model de disseny i el premi del trienni a la segona classe per la pintura. En el trienni següent va obtenir el premi de primera classe en pintura, el 2 de setembre de 1793, en la distribució dels premis generals. L'any 1794 el seu pare va demanar que la seva feina a l'escola fos recompensada amb una pensió perquè el seu fill pogués anar a Madrid, amb l'objectiu de formar-se en l'art de la pintura sota la direcció de Mariano Salvador Maella (1739-1819). A l'informe de la sessió de reunió de la junta del 18 de setembre del mateix any, redactat per Pere Pascual Molas, es deixa constància d'aquesta qüestió². En resposta a la seva petició es va acordar donar-li una de les noves pensions de dotze reals diaris a partir de l'1 de gener, perquè pogués anar a estudiar a Madrid. Durant la seva estada a Madrid podem veure que va enviar quadres per mostrar els seus progressos a l'Acadèmia. El dia 2 de juliol de 1795 es comenten durant la sessió de la junta unes cartes rebudes per M. S. Maella relatives als progressos de Pau Muntanya. El 14 de novembre de 1799 comunicava que havia estat admès com a acadèmic supernumerari a la RABASF. El 16 de gener de l'any següent va demanar ser nomenat tinent de director supernumerari de l'EGDAN de Barcelona, sense sou, i amb opció a la primera vacant que es produís, per suplir les absències i malalties dels ara tinent, titulació que li va ser concedida. Tanmateix, la seva pròspera carrera artística es va veure estroncada per una malaltia. Es té constància que l'any 1801 vivia a Olot, on es va

retirar a viure per la seva malaltia i on va morir poc després, el 21 d'octubre de 1801. Al Museu d'Art de Girona es conserven dues obres atribuïdes a Pau Muntanya per Alcalde i Miralpeix³. Amb aquestes dues obres, Sant Benet de Núrsia i santa Escolàstica (obra que veiem exposada) i El martiri de Sant Esteve (conservada al magatzem), hi ha diversos problemes. Per començar, no se sap exactament de qui són, si del pare, Pere Pau Muntanya, o del fill, Pau Muntanya. Atès que recorden la pintura de l'artista italià Luca Giordano, el més correcte seria atribuir-les al fill, perquè a Madrid va estar en contacte amb obra d'aquest artista. El problema és saber quines obres de Luca Giordano estaria copiant, perquè no n'hi ha cap de les que es conserven, de l'extens catàleg de l'artista, que s'hi assembla directament. Es té constància en alguns inventaris anteriors a la RABASJ (Real Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi, Barcelona) de la presència de dues obres de la mateixa temàtica, però figuren com a originals de Luca Giordano. El dilema aquí és si aquestes obres que figuren com a originals són les que es troben al Museu d'Art de Girona o bé són dues obres perdudes de Luca Giordano, que va copiar Muntanya, i el que es conserva són les còpies. Però hi ha un altre incògnita: com arriben aquestes dues obres a Girona. Es creu que podrien ser les obres que Pau Muntanya va emportar-se a Olot per resar durant la seva malaltia i que posteriorment van entrar a la col·lecció del mossèn Pere Valls. Posteriorment, el religiós va donar tota la seva col·lecció al Bisbat de Girona, un gest que obriria la porta a la fundació del Museu Diocesà, col·lecció que en l'actualitat forma part del Museu d'Art de Girona.

1 Alcolea, S. (1961 - 1962). La pintura en Barcelona durante el siglo XVIII: II. *Anales i Boletín de los Museos de Arte de Barcelona*, XV, p. 120.

2 *Ibidem* (p.121), on referencia el document original: Arxiu de la Junta de Comerç, Llibre d'Acords 1792-1796, Barcelona, Biblioteca de Catalunya JC 13, f. 355.

3 Alcalde, G., i Miralpeix, F. (2014). *Passió col·leccionista. El museu-biblioteca de mossèn Pere Valls i Vilà (1848-1925)* (pp. 73-74). Perpinyà: Collection Histoire de l'art.

Bibliografia:

Alcalde, G., & Miralpeix, F. (2014). *Passió col·leccionista. El museu-biblioteca de mossèn Pere Valls i Vilà (1848-1925)* (pp. 73-74). Perpignan: Collection Histoire de l'art.

Alcolea, S. (1962). *Anales y boletín de los Museos de arte de Barcelona*. Universidad Autónoma de Barcelona.